

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétéfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyen széklet ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben hazhoz adóca:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, július 29.

A XX. százév politikai alakulásai.

Belgium királyság, Frankziaország és az észak-amerikai Egyesült-Államok köztársasági szervezettel bírnak: mind a három államban azonban a czéhbéli liberalizmus, amint Tisza Kálmán, Wekerle, Csáky Albin gróf és az összes szabadkőművesek hirdetik, már régen a sutba került.

Kinevetnék, vagy az örültek házába zárnák ott azt az embert, aki a liberálizmusban keresné az ország üdvét.

Angliában pedig soha sem volt a liberálizmus a kormányon, a whig és tory egészen mást jelent, mint a mit nálunk liberálisnak és konzervatívnek neveznek.

Ma csak Németországban, Ausztriában és ezt a kettőt majmoló Magyarországon — amennyiben liberális — járják még azok a rég elcsépelet jelszók, melyek a szellemileg s vagyoniilag előhaladott Nyugaton réges-régen elvesztették létjogosultságukat.

A Nyugaton már a XX. százév mozgalmi lüktetnek a közéletben, mialatt Közép-Európában az uralkodó áramlat még mindig ott tesped, hol mondott nyugati államokban a hatvanas s hetvenes években volt.

Közép-Európa egy félszáz évvel hátra van az előhaladott nyugati civilizáció mögött. Nálunk még beszélnek a liberálizmusról, de nem hisznek benne, akik hangoztatják. Bolonditják vele a tömegeket, midőn mindig csak a negyvennyol-

czas vivmányokra hivatkoznak, de nagy bölcsen elhallgatják, hogy azóta, tehát közel ötven esztendő óta a közszabadságok nemcsak nem fejlődtek, hanem ellenkezőleg az ország szellemi s anyagi előhaladása megbénult, a régi vivmányok a papiron vannak, vagy körülnyirbálvák, maga a liberálizmus pedig csak az önző kizsákmányolás takarójául szolgál, mely alatt a legszemérmertlenebb korrupció, a cégéres romlottság melegágya terpeszkedik.

A fordulatot a Nyugaton IX. Pius pápa idézte elő. Sokan lesznek, akik ezt az állítást merésznek fogják találni. Nem az!

Amióta a nevezett nagy pápa, korának lángoló szövétneke, kiadta a Szilabust, a liberálizmus napja Belgiumban s Franciaországban egyre halványult, miglen egészen letűnt.

Uj eszmék, uj mozgató erők tüntek elő a nyugati civilizáció egyre haladó útján, melyeknek tömkelegéből ismét egy pápa, a lángszellemű XIII. Leo ragadta ki azokat a helyes irányu elveket, melyeket keresztény-szocializmus nevezete alatt ismer a világ, és amelyek Belgiumban kormányhatalomra jutottak, ellenben Franciaországban az államforma körül való küzdelem miatt csak lépésről-lépésre bírnak előhaladni, de lassanként mégis csak érvényesülnek.

Ez irányelvekkel szemben ott nem áll a liberálizmus — mert már rég nem létezik — hanem a fölforgató és vallástalan szocializmus összes szörny-kinövéseivel, a kommunizmussal és anarkizmussal egyetemben.

E két tábor közt áll a szabadkőművesség, mely vallásellenes irányánál fogva ez utobbihoz vonzódik, de nem képez vele egyet.

Mind a két jelzett, ellentétes irányzatnak van mégis egy közös vonása: bizonyos eszményi törekvés a gazdaságilag s társadalmilag gyöngéknek támogatására, a jogfosztottak igazainak érvényesítésére és a mostani romlott közállapotok orvoslására.

Ellenben az eszközökben a kettő között már oly nagy az eltérés, mint ég s föld között.

A keresztény-szocialista irány törvényes eszközökkel küzd célja elérésére, a másik ellenben erőszakot alkalmaz, sztrájkot, részleges zendüléseket, bombát, sőt gyilkot is, mint számtalan példa mutatja. És bármily szigoruan itélnők is el e törvénytelen eszközöket, tagadnunk nem lehet, hogy sok erőszakos munkaszünetelés célját érte és nagyban hozzájárult egyfelől a liberálizmus egyes végső, hatalmi rugaszkodásainak megghusítására, másfelől a keresztény-szocialis irány nemes s fenkölt törekvéseinek s eszközeinek megkedveltetésére, magasztos elveinek népszerűsítésére. Az erőszakot nem lehet állami vagy társadalmi rend gyanánt tartósan érvényesíteni, mint akárhány zsarnok uralkodó, a mult századbeli francia forradalom vagy az exkluziv párturalom anynyi példája mutatja.

Ki kételkedhetik abban, hogy nálunk is eljő ennek az ideje?

Aki ismeri a munkás-mozgalmakat a fővárosban, a melyek a kiállítás bere-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A piros legyező.

— Fővárosi életkép. —

Írta: Szatkay Berthold.

Vakszerencés Demeter úr ama boldoghalandók sorába tartozott, kik igen gyakran vannak abban a kellemes helyzetben, hogy elejtett apróságokat, csecsebecséhez meglelnek s jutalom fejében tulajdonosaiknak átadhatnak.

Részemről legnagyobb sajnálatomra szolgál, hogy nincs birtokomban mindazon cikkek, tárgyak lajstroma, melyeknek Vakszerencés Demeter volt a »becsületes megtalálójá«, de annyit tudok, hogy a lajstrom magában foglalt néhány órát, karéket, nyaklánczot, fülönfüggőt, de még — na! — bodriszörü ölebet is.

A találtakat haza vitte-vezette s márelőre örült kis feleségével a tiszteletdíjnak, mit a tulajdonos másnap ígérni fog érettek. Megvette akkor a napisajtó összes termékeit, s onnan böngészte ki, hol lakik a balek? (Igy nevezte áldozatait.) Elegánsan fölöltözött s vitte-vezette az elefántesont-boite-okat, kékszalagos kis czirmost stbit. Szives mosolylyal, alázatos bókkal zsebelte be a díjakat, melyeket az udvarias kezek félve nyujtottak át, hogy nem sértődik-e meg, nem kevesli-e?

Megesett, hogy nem volt elég s ilyenkor Vakszerencés Demeter ur azzal indokolta gerjedelmét, avagy fenyegetődzött vele gonoszul,

hogy a bizottság (értsd bíróság) többet szavaz meg, ha a rendőrségnél átszolgáltatta volna. És szavainak mindég az a hatása volt, hogy az illető megköszönte szivességét és hibájáért alázatosan bocsánatot kérve néhány jó szivarral is megtisztelte.

Már kétszáztizzenhat darab organikus és anorganikus jószágától szabadult meg Vakszerencés Demeter, mikor a furcsa eset, történt meg vele, mely itt írva vagyon.

Jó felesége nem volt honn. Valamelyik vidéki nénjéhez zónázott egy pár napra. Kedves férje az időt nem tudván mással agyonütni: színházba ment.

Kötelességtudó krónikás vagyok és így meg kell említenem, hogy Vakszerencés roppant el-lenszenvel viseltetik mindennemű komédia iránt, s így csak az unalom lélekölő hatalma riasztotta vissza attól, hogy az estéket otthonn töltse.

Két este három családot tisztelt meg beceses látogatásával, harmadnap este fél7 órakor a népszínház másodemeleti székeinek egyikében ült.

Egy kopott börtokból kéteső a mesterséget vont elő, mitől a mellette való széken már előre is nagyokat ásítózó palócz ugy megijedt, hogy ki akart szaladni.

— Rágja meg a fene hunczut némötjét, még milyen masinája van — szórta a góbé mikor leültették.

Az elmés Vakszerencés Demeter eleinte

felfortyant, de nyomban leült, sőt mosolyogva nyujtotta az atyafinak, hogy nézzen belé.

— Nizzön ám a bakter, de nem én! — pattant vissza amaz — ugy sincs jobb dolga.

Vakszerencés ezután rendre gukkerozta a szép asszonyokat, a páholyban czukrott nyujtottak az ismerősök egymásnak, elegánsan tartva a zacskót, hogy legfeljebb egy szabaduljon ki a delnő rózsás ujjai közzé; volt zsebében egy jó nagy darab sárga kandli czukor s elkezdte lemállott darabkáival a szakácsnékat, szoba és konyha-lányokat magához csalogatni s azok készek is lettek volna azonnal szerelmet vállalni: ha a függöny fel nem gördül.

De már hun a pokolba van a nemzetes fölhumzó meternek a keze? — morfondirozott az atyafi — Hűjjj e fekete komédia, de én má itt nem maradok! Engedjön maga! hajja! Meszet pofáju!

Az aggszüz sértődötten fellált, mig a piszszegő had meglincheléssel fenyegette a maliczi-ozus atyafit. Hanem azért sikerült ismételen megnyugtanni.

— Laczzi muzsikál ott. Itt sülyedjek el ha nem az! — s már a zenekarba akart egy jó darab kovát hajítani, hogy az egyik zenész figyelmét magára terelje, a mikor a láthatatlan kezű nemzetes felhumzó uraság fellibbenti a másik függönyt is.

— Hü a nyüstjít. Ehun még lányok is vannak; aunye má hogy a . . .

— Vakszerencés gonoszul mosolygott magában.

kesztése után biztosan beállandó munkahiány idejére elementáris erővel leendő kitéréssel fenyegetnek; és aki ismeri az alföldi agrár-mozgalmakat, valamint a felvidéki s dunántúli tömeges kivándorlás okait és hozzáveszi a szellemi proletariátus ijesztő növekedését: — az bizonyára tisztában van azzal, hogy Magyarország közélete óriási válságon megy immár keresztül, melyből a liberálisizmus ki nem lábolhat, mert össze fog csapni fölötte a XX. százév áramlata, mely a régi jelszókkal a régi pártokat is el fogja sodorni.

A liberálisoknak a jövő százévet nincs okuk, miért üdvözölgék, hacsak nem a szegény római gladiatorok módjára:

Ave, Caesar, morituri te salutant!

(Üdvözlégy, császár, a halál küszöbén köszöntünk téged.)

A kvóta-nóta és a vámszerződés.

A nemzeti párt két lapjában egybehangzó közlés jelent meg, a mely, szemközt a kormánypárti újságok nyilatkozataival, a junktimot követeli a kvóta s a vám- és kereskedelmi szerződés tárgyalásában. A közlés, melyet a nemzeti párt e kérdésben való állásfoglalásának lehet venni, főrésében ezt mondja:

Ausztriával való jelen gazdasági kapcsolatunkban Magyarország magasabb kvótát nem vállalhat el, mint a mostani. Ehhez kétség nem fér. A mikor Apponyi Albert gróf már hónapokkal ezelőtt kimondta a képviselőházban, — hogy terheink emelését nem fogadjuk el, akkor az egész parlament helyeselte ezt az öt nyilatkozatát és később a magyar kvóta-bizottság is, a melynek elnöke Farkas Miksa dr. volt, tárgyilagosságot és alapos referatuma alapján kimondta, hogy a kvótát nem szabad megváltoztatni. Ebből szükségképpen következik, hogy az Ausztriával fennálló gazdasági kapcsolatot csak az esetre tarthatjuk fenn, ha bizonyosan tudjuk, hogy a kvótát nem fogják fölemelni. Azonban ez a bizonyosság éppenséggel nincs meg, sőt ellenkezőleg minden értesülés megegyező abban, hogy illetékes helyen a kvóta fölemelését tervezik és ebből ismét világos, hogy Magyarország egyetlen fegyvere ebben a küzdelemben a legerősebb, legszenvedélyesebb és ennek folytán sikerrel is

biztató izgatás a vámterület szétválasztása mellett, hogy Magyarország előteremthesse az összeget, a melyet a korona által esetleg elrendelt kvótafölemelés igényel. Az egyetlen fegyvert adnók ki a kezünkől, ha a vám- és kereskedelmi szerződés időelőtti megkötésével megkötünk magunkat, azaz, ha a kvótát és kereskedelmi s vámszerződést két olyan kérdés gyanánt intéznők, a melyek egymással összefüggésben nincsenek és nem is lehetnek. Összefoglalva a mondottakat az következik, hogy a közjogi alapon álló ellenzék az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szerződést nem szavazza meg mindaddig, a míg erkölcsi biztosítéka nincs arra, hogy a kvótakérdést igazságosan intézik el. Hogy az ellenzék elég erős arra, hogy a keresk. és vámszerződés létesültét ebben az országgyűlésben egyáltalán meghiusítsa, azt bizonyítani is fölösleges. Elég hangsúlyozni azt, hogy az ellenzék ott, a hol Magyarország legfőbb gazdasági érdekeiről van szó, nem csak jogosult minden parlamenti eszközt felhasználni, hanem vezető személyiségeinek kötelessége is, hogy e parlamenti küzdelemben a végső határig elmenjen.*

Parlamenti körökben élénk vita tárgyát képezi az ellenzéknek e kérdésben elfoglalt álláspontja. Ugy értesülünk, hogy a szabadelvű pártnak egy része, mely a kvóta arányának eddigi fenntartása mellett exponálta magát, szintén magáévá teszi e felfogást. Jellemző, hogy a kormánypárti lapok mily tartózkodva fogadják az ellenzéknek ez ügyben történt állásfoglalását, illetőleg regisztrálják a tényt, de lényegileg még nem szólnak hozzá. Különben nem csupán a parlamenti körök, de kétségtelenül sokára az egész ország közvéleménye fel fogja emelni tiltakozó szavát az osztrák kapzsiság ellen, mely a kereskedelmi és vámszerződések megkötésénél is mindent Ausztria érdekeinek akar kiszákmányolni, nemkülönben a kvóta arányának felemelését is igaztalan módon és hazánk közgazdasági életének érzékeny rovására akarja kieroszakolni. Ugy látszik Ausztria még mindig reménykedik abban, mely reményben oly nagyon sokszor nem csatlakozott: hogy a magyar, mint annyiszor már, ismét meghajlik az osztrák akarat előtt. Az a sok hajlongás, mit Bécs felé fordulva oly gyakran cselekvünk meg, mint előbb-utóbb minden téren, most e tekintetben bosszulja meg magát. És megbosszulja magát főképp akkor, ha még az is, kitől az ország legkevésbé várna, a magyar kormány elnöke is, még szítja az osztrák telhetlenséget és kapzsiságot kilátásba helyezvén

a kvóta arányának 35 százalékra való felemelését. Ha a miniszterelnök — bár saját pártjának tekintélyes része is segítségére volna e kérdésben — még sem tudja megvédeni anyagi és gazdasági életünkre oly mélyen befolyó érdekeinket, úgy az ország egészséges közvéleményének kell megmozdulni és minden erejének felhasználásával megoltalmazni ez érdekeket. Már is több helyről vettünk értesülést arról hogy a törvényhatóságokban mozgalom indult meg, hogy e kiválóan fontos kérdésben feliratokat intézenek a parlamenthez; továbbá mozgalom indult meg az irányban is, hogy országszerte népgyűlések tartassanak, tiltakozva az osztrák kapzsiság merényletei ellenében.

Botrány a rendőrségen.

Hol a beteg feleség?

Napról-napra kijut a rendőrségnek. A nyilvánosságra hozott botrányokat meg nem történné tenni nem lehet.

Legutóbb említettük, hogy a rendőrség felügyeletével megbízott egyik rendőr-biztos saját céljaira használta fel a rendőröket, sőt az egyik rendőr: Szöllősy Vincze Berettyó-Ujfaluban volt aratni a biztos szántó-földjén.

A vizsgálatot megindították s a kihallgatásokkal B o r d é Ferencz tanácsnok lett megbízva; aki már be is fejezte a vizsgálatot, a melynek során »napnál fényesebben« beigazolva (!) lett, hogy a vád nem volt igaz. Még megérjük, hogy úgy az illető rendőrbiztos, mint a rendőrt kitüntetik buzgó szolgálataik elismerésül.

A vizsgálat során azonban beigazolva lett, hogy Szöllősy Vincze rendőr nem volt négy napig Nagyváradon, hanem Berettyó-Ujfaluban. Hogy miként igazolja a rendőr távolmaradását, az igazán a mesébe illik.

Azt állítja, hogy négy napra Lőrinczy Gyula rendőrbiztostól engedélyt kapott, miszerint beteg nejét (!) Szováton meglátogathassa.

Lőrinczy Gyula rendőrbiztos a saját kocsiján vitte ki Szöllősyt Berettyó-Ujfaluba, a ki ott nem kapott (!) szekeret Szovátra s így kénytelen volt Berettyó-Ujfaluban tölteni a napokat mindaddig, míg csak itt Vára-

Népszinművet adtak, melynek csak a cím volt nép, semmi más. Lopott ágyúrt operette-historia volt az egész. A sok nyers humorjával az egész padosort megnevetette a góbé, időnkénti felugrásaival, pedig a hátsó régiók békés polgárait úgy felizgatta, hogy azok magánkülső dühökben »Ki vele« ordítottak. Erre azután az atyafi vissza felelt a padosor nevetett, a sértettek szitkozódtak, s dünyögtek folyvást... A karzat meg szíszeggett.

Igy telt el az eredeti zene és gondolattól ment darab előadása.

Vakszerencés Döme igen haragudott önmagára, hogy véges eszével nem tudta felfogni a darab gyarlóságát és ha elméje kevés életben részesült, hadd kapjon a gyomor, bement a legközelebbi elegáns vendéglőbe étkezni.

Alig hogy leült egyik asztalhoz, nyomban ott találta átkozott szerencséje.

Senki sem tiltott ott, a fogasznál volt csak egy rózsaszín napernyő, — az egyik széken gazdátlanul hever egy remekművű legyező.

Remek darab volt. Fogója tekenősbéka-csontból, különféle figurákkal, a bordákra pedig pirosra festett strucz-tollak voltak erősítve. Gyönyörű volt az egész. Butább emberek, mint Vakszerencés is azt hitték volna: Kár lenne ezt meg nem találni.

Páratlan ügyességgel csuszattatta Demeter a felöltő mély, belső zsebébe.

Hogy, hogy nem, ez a legyező Vakszerencés Dömének ötven forintjába került.

A mint buzgón kutatja az étlap áru- és pénzügyi felét, hogy ez miért jobb annál, ha olcsóbb is, az étterem hátsó részéből egy gyönyörű asszony, vagy leány sétál előbbre, köze-

lebb, közelebb és — áldva légy Fortuna: az ő asztalához ül.

A várakozó pinczérnek hamar odamond valamit, mire a szép leány csábos, ingerkedő mosolylyal kéri el tőle az étlapot, szeméi úgy esdenek, ajkai megnyílnak és előkandikálnak a gyöngy fogsorok.

Vakszerencés Demeter roppantul izgatott, mivel a leány parfume-os zsebkendőjével amint eperpiros szájacskáját töröli fekete szemével, ő rá kaczerkodik, majd selyemkötésű icziny-picziny jegyzőkönyvecskét vesz elő zsebéből s egy aranyos írónnal jegyez belé néhány szavat, s közben is nyitva felejtí ajkait.

Néha elméláz, de gyorsan észre veszi magát és szomszédjára nevet.

A gözölgő étkeket lerakják az asztalra, s a két ebéditárs jó étvágygyal lát hozzá.

A hölgyecske mily elegánsan eszik, úgy hogy Vakszerencés elszégyelli magát és ő sem fog több csontot a kezébe...

Azután leszerelik az asztalt, s csak néhány apró sütemény van a középső üvegtálon.

A leány kivesz belőle, ő is. A leány játszik kissé a süteménnyel, ő is. Jó volna megszólítani, de nincs mersze.

— Dear Sir...

— ??? (Hozzám szolt ez?)

— Monsieur.

— ??? (Monolog lesz ez.)

— Lieber Herr.

— ??? (Még így sem merem.)

— Uram!

— Parancsol Nagyság?!
És beszélgetének mindenféléről...

Egy óra mulva vakszerencse, Döme eltávozott a vendéglőből. A bájos hölgyet kísérte el.

A manó tudja: hová?

Vakszerencés másnapra megtalálta a várt hirdetést. Dühös komorsággal határozta el, hogy ötven forinton alól vissza nem adja, mert aznap este, hogy azzal a csillaggal mulatott, arany zseboráját gyönyörű művi antik lánczával elvesztette. Valami csirkefogó huzhatta ki a zsebéből. Ha ugyan még akkor benne volt.

Szokott eleganciával öltözködött fel s egy ötvenes bankót vett magához. Elővigyázatból tette ezt, mert megesett rajta, hogy egy megtelt jószágért ötven forint díjat kért s a tulajdonos arcátlanul vágta e kérdést a szemébe.

— Van-e az urnak másik ötven frtja?

... Most megmutatja, hogy van!

Szigor és harag lobogott szemében, a mint a liften fölszállott. Ugy nézett ki abban a kálitkában, mint egy párjavesztett hiéna.

Sebes léptekkel iramodott a folyosón. Az ajtó előtt még kérlelhetlenebb, vakmerőbb lett. Ha ki nem fizeti a tulajdonos az ő jogos követelését, úgy szemé láttára gyujtja meg, avagy vágja szét a legyező tollait, bordáit. A soknál is több, hogy valaki egy munkás egyén idejét elrabolja! Ssivességet nem díjazni aranynyal. Hallatlan komizság!

A szurtos képű leányka alig akart neki ajtót nyitni, — oly zord — mord volt az ábrázata.

— Itthon van az ur?

— Kérem, kérem, itt nincs ur...

— Hát mi?

don nem keresték. Ekkor szintén a Lőrinczy Gyula rendőrbiztos kocsiján, ezzel együtt hazakeresztet. Az egész idő alatt Karakas kereskedőnél, Lőrinczy egyik rokonánál volt, de semmit nem dolgozott (!) a szántóföldnek feléje sem ment.

Csodálatos, hogy a beteg feleségének a látogatására Szovátra indul s Berettyó-Ujfalu felé veszi az útját, holott közelebbi útja is van. De ha már ide megy is, a helyett, hogy beteg ne-jéhez sietne, Berettyó-Ujfaluban keresztbe teszi a lábait s lopja a napot.

És a vizsgálat be van fejezve, minden rendben van, mert a fentebb előadott meseféle valamást Bordé tanácsos ur szentül készpénznek veszi s nem tartja szükségét a további vizsgálatnak. Azt hisszük, Bordé tanácsnok ur egyedül áll az egész városban ezen véleményével.

Annál kevésbé hiszi el a közönség a rendőr előadását, mert a mikor a névtelen levél vétele után keresték a 3-ik őrhelyre beosztott rendőrt, s nem találták, a rendőrőrmester beismerte, hogy Szöllőssy rendőr Berettyó-Ujfaluban van aratáson, a Lőrinczy biztos rendelkezéstől.

Hogy egyeztethető ez össze a fentebbi mesével, a milyen egyáltalán nem illik egy komoly vizsgálathoz.

De azért az ügy be van »fejezve!«

A drága járlatok.

A vásáron kiadott marhalevelek ügyében Fassie ellen megindított vizsgálatot minden valószínűség szerint kiterjesztik Lőrinczy Gyula biztosra is, aki a lóvásártéren kezelte a járlatokat.

Fassie Sándor tb. alkapitány ugyanis felebezésében egyenesen rámutat, hogy Lőrinczy Gyula biztos szintén többet szedett be a közönségtől a járlatok átírása és kiállításáért.

Különbben a kir. törvényszék előtt is érdekelve van Lőrinczy Gyula rendőrbiztos, amennyiben a törvényszék vád alá helyezte, amiért egy bihar-püspöki-i embert a vásártéren megvert. A vád alá helyezéssel a törvényszék értesítette a városi közigazgatási bizottságot.

— Csak kisasszonyok és asszon van.

Vakszerencés Demeterrel fordult egyet a világ.

— Miféle istentelenség hát férfi címet adni!

— Mi az? mi az? — hangzott belülről. Demeter a keskeny előszobában majd elszédült. Oly ismerős volt neki az a hang.

— Uram ön itt? Hej uram! Ki adott önnek erre jogot?

— Kérem . . . bocsanat . . . a legyező, . . .

— Hogyan?

— A legyező . . .

— Ön a megtalálója? Hahahaha! Pompás. Igazán kaczagató. S van merészsége orzott tárgyat személyesen elhozni. Ön tolvaj. Ezért számolunk. Most nyomban befogatom. (Ezzel kikapta Demeter zsebéből a piros legyezőt.)

— Az Istenért! — esdett Vakszerencés Döme hej be másképpen beszélt ön ott, akkor . . .

— Rőgtön, nyomban!

— Kegyelem.

— A börtönben van. Ennyi nyugtalanságot. Ennyi fájdalmat.

— Kérjen bármit . . . ha módomban van . . .

— Ha van, ha nincs, ötven forint kártérítés. Akkor szabad lehet.

Mint a felvillanyozott ugrott föl Demeter. Leszurta az ötvenest, és szó nélkül maga után csapta az ajtót. Derült kaczag hangzott utána . . .

Szomoruan gondolkozott, hogy mennyi mindent kell ezért találnia? . . .

A rendőrség szennyese.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Minthogy a nagyvárad rendőrségénél vizsgálatra került a sor, legyen szabad a sok közül néhányat felsorolnom, melyek velem történtek meg.

Hol az öt pár cipő?

1-ör. Néhány évvel ezelőtt, azon utcában folyi az utca kövezete, hol én laktam s megengedtem az ott dolgozó munkásoknak, hogy az udvaromban levő kutról vizet vihessenek.

Egy reggel 6 órakor beszalad cselédem azon hírrel, hogy a hetes által takarított öt pár topánka — enyém, nőm és 3 gyermekemé, az előszobából, hová a hetes tisztítás után tette — elveszett.

Én azonnal elszalajtottam kocsisomat a rendőrségre, kértem, hogy az utcán dolgozó munkások megkobozását és kihallgatását még reggelizés előtt tennék meg, hogy így nyomára jöjjünk, ha nem azok valamelyike volt-e a tolvaj, vagy emlékezni fog valamelyik, hogy az napon jókor reggel volt-e udvaromon valaki s hogy nézhetett ki. — de kocsisom bejelentésére az akkori napos rendőrtiszt azt mondotta, hogy a panaszt személyesen kell a károsultnak megtenni.

Ekkor felmentem magam, de már rendőrtisztet nem találtam fenn, a várakozásba beleunva, elmondtam az esetet az ott levő rendőr káplárnak, s kértem, hogy a mint a rendőrbiztos ur előjön, adná elő panaszomat s intézkednének azonnal, — minthogy egyéb dolgaim miatt csak délre kerülhettem haza, megtudtam, hogy a rendőrségtől nem volt ottan senki, azonnal jelentést tettem az esetről a főkapitány urhoz és sürgős intézkedést kértem, — de mint később tudomásomra jött, hogy az ügy két nap mulva adatott ki egyik rendőrbiztosnak, ki, mivel azonnal nem lettek kihallgatva a flaszter-munkások, időt multnak tekintette ezek kihallgatását, s nem történt ügyemben semmi.

A gazda védtelen otthona.

2-szor. Egy állami nagy vállalatom van, hol percze kell fogataimnak megjelenni, mert különben igen érzékeny büntetést kapok s egy reggel jókor az istállóba menve látom, hogy lovaim nincsenek kellően megtakarítva, ezért a felelős kocsist megszólítottam — erre felelős kocsisom a még ott levő három másikkal azt mondotta, hogy mivel nem vagyok eljárásukkal megelégedve, ők nem fognak be, mire én erőlyesen a törvény szigorára hivatkozva ijesztetem őket, a kaput bezártam, hogy ki ne szökhesseken s azonnal írásban kértem a rendőrséget, hogy küldene valakit támogatásomra s esetleg ezek bekisértetésére.

Szerencsémre az elzárással való ijesztéssel oda birtam őket, hogy befogtak, de a rendőrségtől nem jött senki, azonban más napon kaptam egy idézvényt, melyre megjelenve azt kérdik, hogy mi a panaszom, adjam elő személyesen és élő szóval, mert a rendőrség nem köteles az udvarokban történt bajokért megjelenni, csupán ha utcai botrányok vannak, ott köteles beavatkozni, a gazda végezze baját cselédjeivel a hogy tudja.

Se pénz, se cseléd.

3-szor. Egyik cseléd elhelyező intézetből hoztak egy nő cselédet, kinek nem volt könyve, de a helybeli rendőrségtől volt igazolványa, mely mellett felfogadhatása engedélyeztetett; ezen nő cseléd felfogadtatott hozzám, kiért és magamért fizettem az intézetesnek, 1 frtot, a cseléd pedig ezen felül kért a maga részére előleget, 2 frtot, s ennek kiadhatásáért a kihordónó felelősséget ígért.

A felfogadott cseléd másnap helybe jött, de mivel könyve nem volt még beiratva, délután azon kéréssel jelentkezett, adnám át a könyvét, vagyis irását, — hogy a rendőrségnél beirathassa — én gyanútlanul azt átadtam s ezen cselédet többé nem láttam.

Elmentem a cselédhelyezőhöz és kértem a cseléd előkerítését vagy helyette másiknak küldését és mivel három nap alatt egyiket sem teljesítette, feljelentettem Kápolnay rendőrbiztosnál, de több napi várakozás után sem

történt semmi és szorgalmazásomra annyit mondott, hogy nem találják a cselédet. Erre régi cselédjeim közül egy bejelentette nálam ezen szökött cseléd tartózkodását, mit én azonnal jelentettem Kápolnay urnak, mind a mellett sem pénzem nem lett megléitve, sem az elhelyező megbüntette.

Hol a forint?

4-er. A mult télen két szekér kórára alkudtam, de nem adta a hogy kértem s vettem másikat és mikor már a piacról jól kimentem, utánam szaladt az ember, hogy kóráját oda adja a hogy kértem; erre adtam neki 1 forint felpénzt, s jött utánam a két szekérrel s midőn a hidhoz értem, ott megáll és azt mondja, hogy ha nem fizetem ki a hidvámot, nem adja kóráját; minthogy ez alkunkban nem volt, azt mondtam neki, adja vissza felpénzemet és vissza mehet tetszése szerint; minthogy felpénzemet visszaadni nem akarta, így vissza mentem a piacra és egy rendőrrre biztam a két szekér karó őrzését, míg az előbb vett karóval hazamegyek, honnét vissza jöve, a piacon már csak az egyik szekérrel találtam s felmentem a vásártéren levő czedulaházhoz, hol Kápolnay urnak elmondtam az esetet és kértem a felpénzem visszaadátását.

Erre Kápolnay ur kijelentette, hogy a rendőrt lehordta; mert nem szabad neki ily ügyben bele avatkozni, nekem pedig azt a tanácsot adta, hogy miért nem fizettem ki a vámot s lefoghattam volna a kórá árából, mire én kijelentettem, hogy szerintem az csalás lett volna, mit én nem szoktam tenni s ha mint vásárbíró nem tud másként bíraskodni, az esetben sajnálnám, de többé hozzá semmi ügyben nem fordulhat s erre én eljöttem a bódétól, de utánam küldött egy rendőrt, hogy jöjjön velem.

A piacon megtaláltam a kórá embert és megmutattam a rendőrnök s felszólítottam a rendőr előtt, hogy adja vissza felpénzemet, mit lármázva az ember akkor is megtagadott, mire én a rendőrt utasítottam, hogy csináljon vele valamit; mert én nem akarok piaci csődületet előidézni s ha másként nem hajol az illető, kisérje fel Kápolnay urhoz; mert nekem nincs időm ezen embert strázsálni s ha behajtották rajta 1 frt felpénzemet, majd megkapom Kápolnay urtól.

Majd pár hét mulva felmentem a vásári czedula házhoz s kértem Kápolnay urtól azon egy frtot, mire kijelentette, hogy azen rendőr többé nem jött hozzá vissza s így nem tudja, mi lett azon ügygyel, a rendőrrre pedig nem emlékszik melyik volt; mert ezek minden héten változnak, de különben is ő nem végrehajtó, hogy mások követeléseit hajtsa be.

Igy ismét elestem egy frtomtól a rendőség szivessége folytán.

Gazda és cseléd.

A mi továbbá a cselédügyek kezelését illeti, egészen bátran kimondhatjuk, hogy a cseléddel szemben a gazda mindég a rövidebbet huzza s jobb ügyvédje nem lehetett a cselédnek, mint maga Kápolnay biztos ur; mert ha a cseléd törvényt idéztem előtte, mely bizonyos esetekben az elzárást rendeli, mindenkor avval állott elő, hogy nincs alkalmas börtön helyiség, s így a cseléd büntetlenül maradt mindenkor.

Sok hasonló esetet sorolhatnék fel egy magam, de izlelőül azt hiszem, ez is elég.

Kelt, N.-Váradon, 896. július 28.

Tisztelettel

Szabó János.

A nagyvárad kir. kath. jogakadémia almanachja az 1895—96. tanévről.

Közl: Dr. Bozóky Alajos igazgató.

Végig lapoztuk városunk ez első tanintézetének az elmúlt iskolai évről szóló évkönyvét és mondhatjuk, hogy örömmel tettük le; mert még jobban meggyőződünk arról, a mi különben eddig is hitünk volt, hogy egy évszázados jogakadémiánk vezetése tudományos,

kötelességtudó, lelkiismeretes tantestület kezébe van letéve.

Jól esett mindjárt az almanach felzetén a »kir.« epitheton mellett ott látnunk a »kath.«-t, s az intézet történelmi multjának vázolásában ott olvasnunk, hogy »az intézet a k a t h. tanulmányi alaphól tartatik fen.« Örömkre szolgál ezt konstatálhatni annyival is inkább, mert a nváradai premontrei főgymnásium értesítőjéből még mindig hiányzik a középiskola jellegét feltüntető kath. jelző. Vagy tán a rendés kath. tanulmányi alaphól fentartott nváradai főgymnásium nem is katolikus? vagy ez a fogalom: katolikus a premontrei-rendszembe, ma már annyira ominezus, hogy tanintézetének évkönyvére kinyomatni is szégyellik? A nváradai jogakadémia tantestülete, mint a jognak propagatora és hivatott öre, nem követheti el azt a logikatlanságot, melyet a kath. egyház szerzetes tanárai elkövetnek, nem vághatja arcul Juszticia istenasszonyát, hogy a kath. tanulmányi alaphól fentartott intézetére azt mondja, hogy »királyi«, mert ugyanezen okoskodással azt is mondhatná, hogy a Péter kabátja nem Péteré, hanem Pálé, a fából készült karika nem fa-, hanem vaskarika; de akkor hova lenne az igazság, mely pedig »fundamentum est regnum«? — alaphól megáradnák azt magok a mesterei.

Tekintettel ama körülményre, hogy az 1889-i almanachban, midőn felső tanintézetünk centenáriumi ülte, már közölve lett jogakadémiánk történelme, a jelen évkönyv a milléniumra való tekintettel a történelmi multa már csak rövid visszapillantást vet.

Az évi értesítő nagyon helyesen közli azokat a beszédeket és esseket, melyek a tanév megnyitásakor és jogakadémiánk milléniumi ünnepélyén elmondattak.

Megérdemlik ezek a beszédek, hogy az egész jogászvilág elolvassa!

Bozóky Alajos dr. évi megnyitójában a jogi pályára lépő ifjakat a komoly munkára serkenti és pályájukon követendő irányeszméül eléök állítja a vallást és hazaszeretetet. Előbbérő többi közt így nyilatkozik: ». . . Oh ne gondolják azt, hogy a jogász a vallásérköcsi nevelést nélkülözhetné, vagy hogy a vallásérköcsi elveken, mint holmi elavult dajkameséken egyszerűen tudhat.

Örökérvényű arany szabályok azok, melyeket a jog sem ignorálhat, sőt melyekhez a jognak magának folyamodnia kell, hogy saját szabályai számára szilárdabb alapot nyerjen. A jog egymaga képtelen az emberi társadalmat a tökéletesbedés útján előre vinni és a haladás vivmányait számára biztosítani, mert a jog csak a külrendre ügyel, holott a vallás és erkölcs az emberek szívébe és vesébe behatol s ott készíti elő a külrendet fentartó oszlopok biztos alapját. Lesz alkalmuk önöknek is erről az életben meggyőződniek. Épen az igazság megismerése szempontjából kerüljék a vallási nihilizmust és esedezzenek a mindenható Istenhez az ő mennyei áldásaért, miként Roscher Vilmos, a nemzetgazdaságtan hírneves tanára, a lipcsei egyetemen, ki az egyetemi év kezdetén ekkép fohászzkodott: »Édes mennyei Atyám! engedd, hogy a mi jót és igazat előadásaim tartalmazzanak, az gyökeret verjen és gyümölcsöt teremjen; ha pedig azokba valami nem igaz férköznek, az erős ellenmondásra találjon, hogy így minden körülmények között a Te országod, mely az igazság és a jóság országa, bennem úgy, mint tanítványaimban gyarapodjék.« Ime a vallásos érületre a tudósnak is szüksége van, még pedig inkább, mint a nagy tömegnek, mert éppen az igazság felkutatására irány-

zott buvárlatai közben rá kell jönnie, milyen gyarló és korlátolt az emberi tudás határa.«

Sipos Árpád dr. »a törvénytelen gyermek és az öröklési jog« cz. értekezésében a törvénytelen gyermekek jogi helyzetének szabályozását sürgeti, mert az a mai felvilágosodottsággal nem egyezhet össze, hogy az a természetes gyermek bünhödjék, holott büne nincs, legfeljebb az, hogy született.

Nagy Ernő dr. »a magyar alkotmány néme, jellemző vonásai« czimű essejében alkotmányunk ósrégi voltát és államadósságát, mint nemzetünk egy ezsedéves fennmaradásának egyik kiváló okát tünteti fel. Mindenesetre egy új eszme, a melyet joggal sorolhatunk a többi igazi nemzetfentartó okok közé, annyival is inkább, mert a tudós tanár evidenten kimutatja, hogy kontinensünk többi államai többé-kevésbé a mi alkotmányunkból vették az alapelveket, a melyen jogi államuk felépült.

— — — Éppen az képezheti a mi legnagyobb büszkeségünket, írja a többi között, hogy a civilizált világ más államai csak több százados fejlődés után és legnagyobb részt csak a XIX. században helyezkednek arra az alapra (némelek visszatérnek hozzá), miután nagy politikai jelentőségét felismerik, a melyen a magyar állam keletkezett és ma az alkotmányos államok között a főelvekre különbség nincsen, de ezek csak a magyar államban esnek össze a honalapítással.«

Az almanach végül közli Rácz Mihálynak városunk főjegyzőjének, mint szerzőnek, jogakadémiánk milléniumi ünnepélyén előadott magas röptű, remek ódáját.

A felső tanintézetnek az elmúlt tanévben nyolcz tanszéke volt, a melyen nyolcz rendes tanár volt alkalmazva. Működött ezenkívül még négy magán tanár. Ugy a rendes, mint a magán tanároknak meg volt a megkívántató kvalifikációjuk.

A jogász ifjuság körében az idén is megalakult az önképző-egylet, de ennek működése a semmivel majdnem egyértelmű. Annál szebb a tanári karé!

Pedig a tanulóanyag helyzete más jogakadémiákhoz viszonyítva kedvező. Volt közöttük 47 tandíjmentes és 31 ösztöndíjas 4985 frt 90 kr. értékben. Habár azt nem helyeselhetjük, hogy némelyik jogásznak két (Némethy Ferencz II. é.), sőt három (Papp Károly) ösztöndíjat is adnak.

Jogakadémiáknak az elmúlt tanévben volt összesen 142 rendes hallgatója, de a rendkívüli látogatókkal együtt a létszám 197-et tett ki, a mi az előző évhez arányítva 15-el való népesedést mutat. A 142 rendes joghallgató közül róm. kath. volt 60, gör. kath. 17, gör. kel. 20, helv. val. 21, ágost. val. 4, zsidó 20, a mi soknak elég sok, de Nagyvárad zsidó állományához képest mégis vigasztaló.

S ezekben beszámoltunk a jogakadémiai igazgató évi jelentése alapján városunk első tanintézetéről. Meggyőződünk arról, hogy jövő jogász-nemzedékünk vezetése a Bozóky igazgatása alatt álló tantestületnél a lehető legjobb kezébe van letéve. Ez a tantestület nem stréber, nem a főispánság és előretörés délibábjá után fut, hanem hivatásának él. Ha az árral úszna, vagy zsidó volna, tudós igazgatója már régen egyetemi-tanszéket nyert volna. De nem baj így sem, pótolhatlan veszteség lett volna nekünk, — majd meg becsüljük mi! ○

T. előfizetőinkhez!

Már befejeztük Wan Woude I. »Tom és én« cz. kedves regényét, és most egy humoros elbeszélést közlünk ezen a címen »A szerel-

mes patikus«, mely a modern ifjak bizonyos osztályát élethíven és mégis vonzón s mulattalón jellemzi.

Augusztus hó 1-től K i n c s Istvántól, a jőnevű elbeszélő iról hozunk egy hosszabb eredeti elbeszélést, melynek czíme »A szökött leány«, melynek érdekes s szövevényes meséjére külön is föl hívjuk az olvasó közönség figyelmét.

Folyó évi augusztus 1-től a »Tiszántúl« politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A »Tiszántúl« zászlójára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A »Tiszántúl« az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

- Julius 29. Rendkívüli közgyűlés a Keresk. Csarnokban d. u. 5 órakor.
- 29. Berettyó vízszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órakor.
 - 30. A városi szepészeti és közlekedési szakbizottság ülése d. u. 3 órakor.
 - 31. A városi árvaház épületének átvétele.
 - 31. A megyei központi választmány ülése a m.-csékei képviselő-választás ügyében d. e. 10 órakor a megyeháznál.
- Auguszt. 2. A 48-as függetlenségi kör kirándulása a Püspök-fürdőben.
- 9. Népiünnepély a Rhédey-kertben.
 - 12. Vég tárgyalás a Pável elleni tüntetés ügyében.
- Október 3., 4., Lóverseny a nagyváradai gyepen.

* A király vadászatán. Ebenseből táviratozzák, hogy a király július 27-én hajnalban negyedfél órakor Lipót bajor herczeg, Paar gróf főhadsegéd és Latour gróf kíséretében különvonaton Ischlből vadászatra oda érkezett. A társaság kocsin a Felső-Langbarth tóhoz ment, honnan gyalog folytatta útját az Alsó-Langbarth tóhoz. Itt kezdődött a hajtóvadászat, a melynek folyamán a király három szarvast lött.

* Ottó főherczeg Bécsben. Vasárnap 11 órakor fogadta Ottó főherczeg a bécsi hadtestparancsnoksági palotában a Bécsben állomásozó tábornokok és törzstisztek tisztelgését, kiket Uexküll gróf vezénylőtábornok mutatott be. Egy órakor a főherczeg megjelent az 1849-ben vívott voltai csata emlékére a jözsef-városi lovassági laktanyában rendezett diszebeden, melyen a hetedik huszárezred egész tiszti kara résztvett és több tábornok köztük Goudart tábornok is, ki Radetzky alatt a hetes huszárokkal ezt a csatát végig küzdötte. Az ebéden Stör ezredes a 7-ik huszárezred parancsnoka mondott felköszöntőt a királyra és nyomban egyet II. Vilmos császárra, az ezred jelenlegi tulajdonosára.

* Agliardi a pápánál. Mint Rómából jelentik, XIII. Leo pápa a napokban hosszabb kihallgatáson fogadta Agliardi baborost és nagy érdeklődéssel hallgatta a volt bécsi nunczius szóbeli jelentéseit egyházipolitikai helyzetünkről s a moszkvai koronázásról. A kihallgatás igen szives volt. Agliardi jelentette a pápának, hogy az orosz kormányzat jóakarattal fogadta ő szentsége óhajait; az azonban más kérdés, hogy ez óhajoknak lesz-e reális eredményük. A pápa a mindinkább fokozódó nyári meleg miatt csaknem egész nap a Vatikán kertjeiben tartózkodik, hol munkájának szenteli idejét. Julius 22-én

fogadta a porosz nagykövetet, ki megkezdte szabadságidejét. — Párisi nunczius valószínűleg Clari viterbói püspök, madridi nunczius, Francesco Nava püspök, lissaboni nunczius pedig Ajuti lesz.

* **Pápa követe Abissziniában** Római telegramm jelenti július 25-ről, hogy a Vatikánba távirati tudósítás érkezett, mely szerint Msgr. Macario missiója Harrarba érkezett, hogy Makonnen Ras részéről kitüntetett fogadtatásban részesült. A misszió valószínűleg július végén érkezik meg Ababába, Menelik székhelyére.

* **Uj lourdesi Mária szobor és barlang Nagyváradon** Az újvárosi róm. kath. plébánia templomban építik már a barlangot, melybe a lourdesi szüz Máriának Görzből hozatott remek szobrát fogják elhelyezni a kis Bernadetevel együtt. A statua lábához egy remek koszorú jön szállagán a következő »felirattal:« A szeplőtelenül fogantatott lourdesi Szűznek — nagyváradi hű gyermekei — 170 frt értékben. — Az egész mű hazánk egy évezredes örömmünnepe emlékére Nemeskey Andor buzgalkodására kizárólag a hiveknek és pedig főleg a legszegényebb néposztálynak filléreiből készült. Majd megfizeti nekik a hatalmas istenanya közbenjárásával.

* **Emlék a kis-megyeri hősöknek.** Zalka János győri megyés püspök jelenlétében véglegesen megalakult a győr-kis-megyeri hősök emlékére állítandó szobor bizottsága. A bizottság diszelnökül Zalka János püspököt, gróf Khuen Héderváry Károly horvát bánt és Fehér Ipoly pannonhalmi főpápot választotta; alelnök Goda győri alispán lett. A bizottság elhatározta, hogy még nagyobb mozgalmat indít a szükséges összeg előteremtése céljából, s hogy Ottó főhercegnek eddigi támogatásáért háláját és köszönetét fejezi ki.

* **József kir. herceg doktori diplomája.** József kir. herceg doktori diplomája, — mely a boldogult Kánitz kolozsvári egyetemi professornak is annyi izgatott órákat szerzett — végre elkészült. A napokban készítette azt el Lázár Ödön a math.-természettudományi kar irnoka. A munka elkészítése majdnem hat hetet vett igénybe, mely aránylag rövid időnek mondható, ha tekintetbe vesszük, hogy ez a művészi munka mennyi fáradságot és utánjárást igényelt. A diploma átadása, — mivel József kir. herceg Kolozsvárra jövetelét Kánitz professzor halála miatt elhalasztotta — bizonytalan időre elmarad.

* **A beteg főgondnok.** Vályi János, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület köztiszteletben álló főgondnoka közelebből annyira súlyos betegségbe esett, hogy környezete a legnagyobb aggodalommal eltelve ápolta a beteget, s követelt el mindent szenvedése enyhítésére. Ma már azonban jobban van a főgondnok és mielőbbi teljes felépülés csak napok kérdése.

* **A londoni szocialista kongresszuson,** mely most tartja üléseit, csaknem verekedés támadt, amit csak a gyűlés helyiségének tulajdonosa akadályozott meg azzal a fenyegetéssel, hogy ha csöndben nem maradnak, a termet azonnal kiürített. A kongresszus ezzel a eljárással ejtáztotta az angol közönség rokonszenvét. Még a »Daily Chronicle« is, mely különben a legmelegebben szokta pártolni a szocialista párt törekvéseit, a leghatározottabban állást foglal a szocialisták e viselkedése ellen és kijelenti, hogy az ilyen eljárás alkalmas arra, hogy a pártot a közönséggel meggyűlöltesse.

* **Katonazene a Schlauch-téren.** A 37-ik gyalogezred zenekara, ma este 6- és 7 óra között a »Schlauch«-téren hangversenyt tart. Az élénk, változatos műsor, mely Herucsic Ottó karmestert dícséri, — a következő:

1. Herucsic: Lövészi induló.
2. Verdi: »La Traviata« cz. opera nyitánya.

3. Ziehrer: »Klubbszelleme« keringő.

4. Zajc: »Kardal« a »Zrinyi Miklós« cz. operából.

5. Strobl: »Pásztorleány« Polka mazur.

6. Erkel: »Részlet« a »Bánk-Bán« cz. operából.

* **Záró-ünnepély az apáczá-utczai óvóintézetben.** Ma, folyó hó 29-én, szerdán, délelőtt 9 órakor van a záró-ünnepély özv. Dyk Ferenczné intézetében, melyre a környék szülői és a gyermekbrátok nagy számmal jelennek meg.

* **Halálozás.** Hanka Emil köz- és váltóügyvéd, debreczeni római katolikus egyházközségi bizottmányi és iskolaszéki tag s a Teréziánium római katolikus árvatartó intézet pénztárnoka 45 éves korában meghalt Debreczenben.

* **Katonai lóvások.** A földmivelésügyi miniszter közzéteszi a hadsereg lószükségletének kiegészítése céljából a f. év őszén tartandó katonai lóvások sorrendjét. E szerint katonalóvásár lesz Kisvárdán szept. 21-én. Erőműhelyfalván 30-án; Székelyhidon okt. 2-án Orosházán szept. 17-én; Békés-Csabán 19-én; Mezőhegyesen 21-én; N.-Szalontán 23-án; Nagyváradon 25-én; Püspök-Ladányban 26-án; Karcagyon 28-án, Turkevén 30-án; Komádiban okt. 7-én.

* **A Sáfrádház kijavitása.** A Sáfrádház kijavitása és értékesítése tárgyában kiküldött bizottság ma délután 4 órakor ülést tart a városházán. Ez alkalommal határoznak egyúttal a Knapp Ferenc által készített tervek felett is. Ugyanis Knapp Ferenc egy tervet dolgozott ki, a mely szerint az épületet alaposan kijavítanák s a régi hosszú kőfal helyett pedig csinos bazárokat építenének, a melynek jüvedelméből idővel, kiszélesítenék a Bazár szorost.

* **Az országos képtár metszvényei** Minap egyik kormányparti kövön nyomott azzal a hírrel ültette föl az összes sajtót, hogy az országos képtár metszvényeinek új lajstromozására illetékes helyről Maszlaghy Ferenc prépost-kanonok, a híres tudós, kapott felhívást. Az alábbi nyilatkozat szerint ebből egy szó sem igaz. Az ilyen hírek publikálása mindenkiben méltán azt a gyanút keltheti, hogy talán a híres Dürermetszvények körül szintén a Piombó-féle panamás szél fujdogál s ez ellen szeretnék bizonyos körök spanyolfalul felhasználni az oly országszerte tisztelt neveknek a rendezéssel kapcsolatba hozását, minő a Maszlaghy kanonoké is.

* **Sörkóstoló szőlősi sörgyárnál.** A hosszú éveken át elhagyatott p.-szőlősi sörgyár kora tavasz óta működik, de az általa gyártott sört csak a jövő hó 12-ától bocsátja forgalomba. Előzetesen nagy sörkóstolás lesz a Jégpince helyiségében, a melyre előkelő társaságot hívtak meg a gyártulajdonos. Szakértők azt állítják, hogy a gyár igen kitűnő sört gyártott s termelésre versenyképes lesz.

* **Meghalt gyakorlat közben.** A Nagyváradon állomásozó tüzérség egyik köztiszteletben állott kapitánya Schiffer Lajos tüzér kapitány hirtelen elhunyt. Nagyváradról vonultak a nagygyakorlatra Lippára, de utközben Hosszúasó községben rosszul lett. Azonnal gondos ápolás alá vették, de pár percz múlva meghalt. Tegnap éjjel a derék katona holtestét beszállították a nagyváradi helyőrségi kórházba, a honnét tegnap délután temették el. A temetésre a csapatok a zenekarral vonultak ki. A koporsót a földszinti jelvényeken kívül szebbnél szebb koszorúk borították. A gyászszertartást Bröstel Lajos r. kath. segédlelkész vezette, mely után az olasz nagy temetőben helyezték öröknyugalomra, a derék katona hült tetemeit. Béke poraira!

* **Kolozsvári-utczai esendélet.** A rendőrségre meleg napok járnak; nem elég a kánikulai meleg, hanem erősen izzad a nagymosásban, a melylyel a rendőrség szennyését akarja tisztítani. Így aztán nem ér rá oly apróbb dolgokkal foglalkozni, amilyenek veszélyessé teszik a közbiztonságot. Kolozsvári ut-

czán. Különösen vasárnaponként egy pár oláh korcsmában és a korcsma előtt olyan botárnyakat idéznek elő hogy a járókelő közönség inzultusosoknak, sőt egyenes veszélynek van kitéve. Egy rendőr őrszem felállítása nagyon szükséges vasárnap délutánonként Kolozsvári-utczára.

* **Hagymádfalva nem kap hetivásárt.** Hagymádfalva község képviselőtestülete közvetlen a kereskedelemügyi miniszterhez folyamodott, hogy a községnek engedje meg miszerint minden csütörtökön heti vásárt tarthassanak a községben. A miniszter a kérelmet azzal küldte vissza Biharvármegyéhez, hogy azt a tárgyalás alá sem vette, mert nem felel meg az előirt követelményeknek s különben is a 30 kilométer távolságon belül fekvő vásárjogosult községek nem lettek meghallgatva.

* **Balesetek a közúti villamos vasuton.** Az a villamos vasuti baleset, a mely tegnap Tóth István hivatalnokot jul. 27-én a tüzérszárnyánál érte, nem a közúti villamos vasuton történt, hanem az újpest-rákospalotai Bodendorfer-féle villamos vasuton. — A másik baleset pedig, a mely Sima Márton kövezővel történt, oly jelentéktelen, hogy Simának ma már semmi baja sincs.

* **Rablótámadás Budapesten.** Az éjjel Schlauch Antal ügynököt egy óra tájban a nagymező-utca 3. sz. ház előtt két ember megtámadta, földre teperte és ki akarta rabolni. Schlauch segítségért kiáltott és kiáltásaira odasietett Duk Mihály rendőr, aki a támadók kezéből kiszabadította s egyik rablót, valami Hochberger felixet, el is fogta. A másik utonálló megugrott s most keresi a rendőrséget.

* **Lopás a postán.** Folyó hó 22-én délután Tötössy Vilma német-csanádi postamesternek egy N.-Kövesesen feladott és Telbisz Lajos német-csanádi lakos címére érkezett 1000 frtot tartalmazó pénzeslevelet tévedésből a többi közönséges levelekkel kiosztott és az 1000 frtos pénzeslevelet így valaki mindenestől elemelt; Hadfy Károly főszolgabíró, Kohn Jenő örmeister és Szabó János csendőrökkel a nyomozást f. hó 24-én megindította, de a tettes valószínűleg nagyon megijedt a vizsgálatól, mert a pénzeslevelet a levél szekrénybe dobta, hol azt a szekrényben sértetlenül feltalálták. A tettes mind-éddig ismeretlen.

* **Tolvaj dajka.** Józsa Sándor kolozsvári vendéglős felesége tegnap Nagyváradra utazott s még a vasuti állomáson észrevette, hogy tárczája mely husz frt készpénzt és több értékes irományt tartalmazott, valaki ellopta. Gyanuja egy vele utazó dajkára irányult, azonnal jelentést tett tehát a rendőrségnél. Gerő Árm rendőrkapitány utána nézett a dolognak s kisért hogy a gyanúsított dajka, Tvardra Johanna Bárándig váltott jegyet. Sürgönyöztek ez állomáshoz s csakugyan elfogták a nevezettet, s a pénzt megis találták nála, de az irományokat eldugta. Nagyváradra szállították vissza.

* **P. I. főmérnöknek.** Helyben. Téved uraságod. Mi az illető ügyvéd urról egy szót sem irtunk lapunkban; az orvosnak közöltünk egy igen szép nyilatkozatát és hogy emeljük annak értékét hozzá tettük, hogy az illető minden katolikus ügynek esküdt ellensége volt, — ez pedig igaz, mert ő szabadkőműves nagymester volt. Dr. V.

* **Rövid hírek.** Belefult a tóba. Bagaméron a község mellett levő tóba ment Lakatos Ágnes cigány leány fürdeni. Valószínűleg a vízben jött rá a szerencsétlen leányra az epilepszia, a melyben régóta szenvedett s így megfult. A szegény leány különben eszelős volt. — **Uj marharakodó állomások.** A földmivelésügyi miniszter a Pestmegyében fekvő Dömsöd vasuti állomást és a Torontálmegyében levő Györgyháza vasuti állomást marharakodásra is feljogosította. — **Lövöldöző szinlapkihordó.** Germán János szinlaposztó kedélyeskedni kezdett. Egy fegyvert szállított haza a honvédséghez, azonban nem vitte egyenesen rendeltetési helyére, hanem előbb leült pihenni a »Széchenyi«-tér árnyas fái alá, éppen szemben a kioszkkal és mivel unta magát, a nála levő fegyverrel lövöldözni kezdett. Azonban az ott állomásozó rendőr lefűlelte az atyafit és bekísérte a rendőrséghez. — **Megtalált hulla.** Pár nap előtt Burkó Márton koros, körülbelül 50—56 éves ember vízbe fullt. Hulláját

hiába keresték tegnapig. Tegnap délelőtt azonban Széles Lajos Körös-utcai timár háza alatt a víz felvetette és egy kiálló karóban fennakadt, hol aztán észrevették s azonnal értesítették ez esetről a rendőrséget. A hullát a bonczházba szállították.

Tisztelet a nőknek!

Az alább olvasható levél nem szorul magyarázatra, legföljebb arra a bevezető kijelentésre, hogy polgártársaink tisztos nevével s leányairól, városaink gyermekeinek mostani s jövőendő anyáiról van itt szó, akiket minden tisztességes ember tisztelni tartozik.

Ezek után adjuk magát a levelet, amint következik:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Ámbár bőven ontja Katonaváros minden szezonban, s így az uborka évadban is a különféle szenzációk anyagát, mindazonáltal bátorodom reményleni, hogy az alábbi legújabb és nem kevésbé épületes történet is belekerül — tanulság okáért — a már-már állandó botrányrovatba. Ime a dolog historikuma:

Jul. 27-én estefelől javában folyt a fürdőzés a Körözhullámaiban, midőn egyszerre harsány trombita szó mellett egy század gyalogkatoná oda közelgett egy tiszt vezetésével, jóval a rendes katonai fürdő előtt; — vezényszóra megáll és a tisztán női fürdő társaságát arra kényszeríti, hogy a gyúló és goromba legénység szemé láttára azon nedvesen a vízből kijöjjen s a közvetlen lábuknál fekvő ruha neműt felkapkodva a szeméremtől kipurultan tovarohanjon.

Hogy a skandalum teljes legyen, két bizonyára csak odavetődött rendőr is végig nézte az esetet, nagyokat röhögve a védtelen nőkön de nekik sem volt semmi szava a dologhoz.

Ugy látszik, maholnap hivatalos egyének segédlete mellett fogják rendezni a botrányokat. Allami rendőrség jöjjön el a te országod!

Egy katonavárosi polgár.

I R O D A L O M.

— Az »Oktató Népkönyvtár« júliusi — augusztusi 9—10. száma a következő tanulságos tartalommal jelent meg. Az ember vagy hogy neveljük magunkat és másokat (4 iv.) Irta: Stolz Albán. — Népies Egyháztörténet (2 iv.) Photius. — A bolgárok megtérése. — Photius csalásai. — VIII-ik egyetemes zsinat. — A barbárok pusztításai. — A keleti egyház nagy válsága. — Az egyházi fegyelem megújulása Angolországban Németországban. — A kőlosteri fegyelem megújulása Franciaországban. — Plunyt további története. M o z a i k félv. A népies vállalatnak előfizetési ára egész évre 2 frt. Akik később lépnek be az egész évi füzeteket kapják, Czim: O k t a t ó N é p k ö n y v t á r szerkesztősége P o z s o n y ferencziek.

— **Slugularis Bukolikák.** Előfizetési felhívás! Van szerencsém azon alázatos kérelemmel fordulni Uraságod elé, hogy közelebb megjelenő verskötetemre, előfizetőket gyűjteni kegyeskedjék. A kötet őszre jelenik meg, és az olvasó, ki még érdeklődik kötött formában írott művek iránt, találhat benne magának valót. Ára 2 korona. Hat gyűjtött előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálok. Egyszersmind felkérem Uraságodat, hogy jelen gyűjtővet, a gyűjtés befejeztével — lehetőleg július hó végéig — alábbi czimemre megküldeni sziveskedjék. Mivel is maradtam Budapest, 1896. július hóban. alázatos szolgálja, Szatkay Berthold. (Budapest. Lázár-utca 8. sz. II. em 14 a.)

— **Katholikus egyházi zeneközlöny.** Ily czim alatt jelenik meg Budapesten az egyházi zenével foglalkozó havi folyóirat. Legutóbbi számának tartalma: Bogisich Mihály (arczképpel), dr. Simar Hubert padeborni püspök levele az orgonálásról. (Befejezés.) Hymnus a fájdalmas szürről, orgonára alkalmazva. Mellékletül két oldalon rezponzoriumokat ének- és orgonára letéve, különféle hangnemekben. A pártolásra méltó folyóirat már 3-dik évét éli.

SZINHÁZ.

Hírek a szinközből. A Sötét titok még mindig nagy vonzerőt gyakorol a közönségre, sőt vidékről is naponta kap az igazgatóság előjegyzéseket. A darabban előforduló copplék, valamint a bájos napernyő terczett, melyet Lányi E., Forrai Ferike és Turcsányi Olga énekelnek, mindannyiszor zajos tapsra és ujrázásra ragadják a közönséget; a Themze folyó vizén játszódó regatta-verseny, és életmentések pedig mindannyiszor viharos tetszésben és tapsban részesülnek. N i n i c h e Henneguin fülbemászó zenéjü operetteje kerül színre pénteken. A pikáns párisi bocotteot Ninichet Turcsányi Olga játssa, Gregoirt, a fürdetőt pedig Váradi Miklós, ki ez alkalommal mutatkozi be a közönségnek, mint szerződött tag. A darabnak kiváló érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy Gregoir a bájos Ninichet most az egyszer valószívesen a nagy vízmendence tesz kivilhetővé. U j j o n s z e r z ö d ö t t t a g o k. M e g y e r i igazgató két baritonistát szerződttetett társulatához; az egyik Kassai Károly, ki Krecsányi társulatának volt kedvelt tagja, a másik Váradi Miklós, aki már évek óta a kolozsvári színház tagja s mint ilyen, még kétségkívül jó emlékében él a nagyváradi közönségnek.

Heti műsor.

S z e r d a: *Sötét titok.*

C s ö t ö r t ö k: *Rantauk.*

P n t e k: *Nivis.*

S z o m b a t: *Sötét titok.*

V a s á r n a p: d. u. *Kintornás család.*

V a s á r n a p: este *Sötét titok.*

Igazságszolgáltatás.

A szepítőszer története. F ó n a j Mária sokkal szebb akart lenni, mint amilyennek. Issten megteremtette. T u l k á n Tódornéhoz fordult tehát, ki adott is neki 3 frt áru kenőcsöt, s ellátta használati utasításokkal is a leányzót, de ez daczára a hosszós szernek adós maradt az árával. Tulkán Tédorné, mikor már nem győzte kérni a pénzt, a leányt nyíltan meglátogatta az utcán, sőt a kenőcsöt is levette a fejről. Így történt meg, hogy T u l k á n Tódorné, zsarolás és becsületsértés vétségei miatt a törvény elé került, hol aztán a leány multjára vonatkozólag hozott fel adatokat, bizonyítani akarván, hogy mért mondta neki ezt vagy azt a becsületsértő szót. Mikor aztán kihirdették Tulkánénak, hogy hét napi börtönt, meg öt forint pénzbüntetést kapott, valóságos tárházát találta fel a megbecstelenítő szavaknak s ezek közepette jelentette be felebbezését. Ekkor aztán felébredt benne a földi igazságtalanság érzete s kérdezni kezdte, hogy miért őt büntetik meg, hiszen neki tartoznak és nem akarják megadni a pénzt. De hiába volt a siránkozás, káromkodás, a § ezután is megmaradt rideg kőnek.

Halált okozó verekedés miatt 4 évi fegyház. Pusztai-Ujlakon történt, hogy Erdei Lajos, Varga Lászlót megakartá verni, ki is kötött vele s úgy föbe vágta szegény Vargát egy karóval, hogy másnapra meghalt. Tegnap hirdették ki előtte a kuria ítéletét mely 4 évi fegyházra rótt rá. A törvényszék ítélete 3 évi börtön, a tábláé 2 évi börtön volt.

REGENY-CSARNOK.

A szerelmes patikárus.

— Humoros elbeszélés. — 3

Irta:

Sólyom Lajos.

Néhány nap mulva a boldogságtól áradozó Tóni közölte velem, hogy egy gazdag tőkepénzesnél ismét nagy estély lesz, amelyre már meg is hívták és hogy biztos tudomása van róla, hogy Csuporék is meg fognak ott jelenni. Juliusz Czézár, I. Napoleon, Szavójai Jenő de meg a hadverő Hunyady János sem készül-

hetett nagyobb gonddal valamelyik nagy csatájára, mint az én Tóni barátom erre az esti mulatságra.

Autinusz, Narcisz és a görög ó-kor férfi szépségei magával Apolló istennel együtt nem indulhattak nagyobb biztossággal valamely kalandjukra — mert a görög mitológia a modern botránykónika klasszikus mintaképe — mint az én rettenthetetlen hősem Mácsi kisasszony meghódítására. Mindenesetre azonban tartozom vele Tóninak, hogy tudassam az összes görög istenökkel, az egész s fél-istenökkel, hogy az én patikus barátomnak sokkal tisztességebb volt a szándéka, mint a görög regevilág összes hőseinek preputtyostul együtt.

Meglehet, hogy tudatában volt eme fölényének, mivel győzelmitas kedélyhangulatában fejedelmi lenézéssel fordult el a patika boltajtáján diszeskedő Eskuláp és Higieja görögmitológiai alakoktól meg a Merkur-tól, a kereskedők s tolvajok közös istenétől, aki ott pompázott a patika asztalán szárnyas kalapjával és szárnyas sarkantyujával a meztelen sarkán, mint első huszárja eunek a görög baka világnak.

Mielőtt elment volna az esti mulatságra, nem a Merkur — kérem! hanem Tóni barátom, — meglátogalott engemet is. Annyi izlése volt, hogy nem használt közönséges illatszereket, pacsulit, pézsmát vagy czimett szekfűszeggel pedig minden patikus huszlepésnyi kerületben maga körül árasztja gyógyszerárának összes illatát s büzt, jól összekeverve (secundum leges artis — amint ilik), bárhol jelenik meg utcán, kaszinóban, bálban stb.

Az én barátom helyett a friss széna kivonatát használta illatszere gyanánt — és mendhatom nagyon jól választotta meg ezt magának, akár magára, akár másra gondolt legyen, midőn a friss széna szagát választotta hódító hadjárata tömjén-füstjeül.

Igazi patikus póczis. Oly ártatlan, szelid báránynak képzelte Mácsi kisasszonyt, akizhez mi sem illik jobban, és akinek mi sem esik jobban, mint a friss széna ilata (patikanyelven: Extraktum zherbarum vulgarium komunium, magyarul — komisz mezei füvek kivonata. Linné után dr. Labdac.

Ily lendületes hangulatban állított be hozzámm.

Lehet-e azután csodálkozni, hogy biztos, több is mint biztos volt a sikerről.

— Itt a döntő pillanat! mondá sugárzó szemekkel. — Most vagy soha. Holnap vagy patikám lesz s menyasszonyom vagy . . .

— No, fejezd be Tóni; szakítottam félbe, — vagy nem lesz se patikád, se menyasszonyod . . . Megtörtént az már veled, te Antinusz; ezért mégis itt vagy még.

— Barátom, ne üzz csúfot szent érzelmeimből. Az nem lehet, hogy ész, erő és oly szent akarat, hiába . . .

— Ugyan ne szavaly már; elengedem. Inkább mondd el, mi a haditerved a mai estére?

— Oh barátom, egész héten át idomítottam a lábaimat; a receptura (patikákban ilyen tudományos néven hívják a pudlit, azt a hosszú koporsó féle asztalt a bolt egész hosszában) mögött minden nap két-három óráig a nagy hüvelyk ujjaimon himbálóztam, hogy annál andalóbban lejtsek a Mácsi nagysámmal a tánczteremben s majdan az életben.

— Egész boldogságod tehát a lábaid hüvelyk-ujjától függ? kérdém tettetett szakértelemmel. Fogadd ünnepélyes üdvkivánataimat. De mondd el már a hadi tervedet is.

— Ugy fogok tánczolni, mint egy kisisten és ha majd szünetet tartunk, lábaihoz teszem le epedő szívemet.

— De tán csak nem annyi sok ember előtt?

— Oh, hogyan tudsz olyan prózai lenni; feddett meg Tóni; — jól tudod, hogy csak képletesen értettem. — De nem, nem fogok többé tétovázni és a legelső alkalmat bátran meg fogom ragadni, hogy megkérjem a Mácsi szívét.

— De ha nem adja? faggattam őt tovább.

— Aki mer, az nyer — föltéve, hogy ugy tud tánczolni, mint én.

Antinusz barátom még sokáig ábrándozott a gazdag és szép leányról; kihívólag em-

legette rettenhetetlen bátorságát, annyira, hogy már féltem neki ellent mondani, különben biztosan páros viadalra is kihív és szentül meg vagyok győződve, hogy véres, piros patikus vér folyt volna utána.

Nem háborgattam. Ő pedig idézett egyes költőkből, még németül s latinul is.

Fortes fortuna adjuvat (Az erőseket segíti a szerencse)!

Geh' den Weibern kühn entgegen (Me részén lépj az asszonyok elé)!

Ilyeneket deklamált a Tóni, hogy majd nem bele siketültem.

Szerencse föl! kiáltott föl bucsuzóul és eltűnt a szerelem- és hozomány-vadászat csatásikjában valamely aknájában.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Uj nunczius Bécsben.

Bécs, jul. 28. (Saját tud. táv.) Tali-
ani, apostoli nunczius jövő hét derekán ide érkezik. A rákövetkező napokban, mi-
helyt a király ide jő, ünnepélyes kihall-
gatáson bemutatja megbízó levelét.

A nagy hadgyakorlatok Bihar- megyében.

Arad, jul. 28. (Saját tud. táv.) Báró
Schönfeld, a hadsereg főfelügyelője
ma d. u. ideérkezett, hogy az összes
hadcsapatokat megvizsgálja. Holnap lesz
a nagy vizsgálat napja. A főfelügyelő,
kinek kíséretében Waldstätten hadtestpa-
rancsnok és Pokorny dandárnok van,
csütörtökön utazik el innen. Mint meg-
bizható forrásból értesülök, a 33. sz. gya-
log-ezred augusztus elsején elmegy in-
nen a hadgyakorlatokra Belényesre és
aug. 8-án vagy 9-én érkezik Nagyvá-
radra, honnan több összegyakorlat után
aug. 25-én Margitára megy és csak szept.
13-án jön vissza Aradra.

Katonatisztek véres összecsapása.

Budapest, jul. 28. (Saj. tud. táv.) Báró
Fekete Ferencz 13. huszárezredbeli százados
szombaton lakásán (!) találta Fackh Károly 6.
ezredbeli huszárhadnagyot és megtámadta; a
civilben levő hadnagy bottört rántott, mire a
százados kihuzta a kardját és levágta a hadnagy
gyűrűsujját, aztán karján és hasán megebesi-
tette. A hadnagyot ápolják; ha felgyógyul, élet
halál párbaj lesz a százados és hadnagy közt.

A szökevény kasszabetörő.

Budapest, jul. 28. (Saját tud. táv.)
Affendakisz előtt Czárán István táblai
bíró ma hirdette ki a kuria ítéletét, mely
szerint 3 és fél évi fegyházra ítélték.
Affendakisz mélyen meghajta magát,
mondá: Felebbezek. Nem lehet! felelte a
bíró, mert ez a kuria ítélete. Akkor leg-
alább azt engedjék meg, hogy ellátásom-
ról saját költségemen magam gondoskod-
jam. A törvény értelmében arra a ked-
vezményre csakis azok tarthatnak igényt,
akik fogházra vannak ítélve és jó maga-
viseletükkel erre érdemesekké váltak. De
az istenért, én ezen a rabkenyéren el-
pusztulok. Torkig vagyok vele! Ha beteg
lesz, majd kórházba küldjük. 1899. már-
cius 27-én letelik a büntetése s Magyar-
országtól megszabadul. Erre visszavitték
a börtönbe.

KÖZGAZDASÁG.

A sertészárlat feloldása. A nagyvárad
rendőrségi hivatal tegnap terjesztette fel a mi-
nisztériumhoz a sertésvészről szóló 12 táblázat
s ugy ez, mint az előbbi két felterjesztés
kedvező, amennyiben már egy megbetegedés,
sem elpusztulás nem történt. Most már a mi-
nisztériumnál lépéseket fognak tenni a sertés-
zárlat feloldása érdekében s valószínű, hogy a
minisztérium tekintetbe véve az eddigi körül-
ményeket, továbbá a váradi és vidéke polgár-
ság egy részének a sertésvész okozta szorult
helyzetet, rövid idő alatt teljesíteni fogja a ké-
relmet s váradi sertéspiacz, így tehát ismét
szabad lesz.

A petroleum-árak fölemelése. Az osz-
trák-magyar petroleum-kartell a mult hét vé-
gén tényleg megtartotta azt az értekezletét,
melyet már előzetesen jeleztünk volt. Ezen az
értekezleten a rendes folyó-ügyeken kívül, ér-
tesülésünk szerint, tárgyalták a petroleum-ára-
kat is egyhangulag megállapodtak abban, hogy
a míg a piac viszonyainak kifejlődését meg-
figyelhetik, addig is egyelőre 50 krajczárral
fölemelik a petroleum árát. Ez a drágább ár
augusztus 3-ikától kezdve lesz kötelező az ösz-
szes gyárakra nézve. Augusztus hónap folya-
mán azonban újra ülést tartatnak a petroleum
árak további fölemelése végett. — Valóban, el-
ismerésre méltó buzgalommal működik ez a
kartell is. Nemde, t. ez. fogyasztóközönség?

Aldott esztendő. Hírét hozzák a Francia-
ország leghiresebb bortermő vidékeiről érkező
jelentések. Burgundban azt mondják a szőlős
gazdák, hogy negyven esztendő óta nem volt
már ilyen termés. Tizenkét-tizenöt fűrt lóg a
legnemesebb fajta tőkéken, ugyanannyira, hogy
hacsak nem lesz nagyon meleg az augusztus,
ki kell vagdálni a fűrtök egy részét, hogy a
többinek a megéréshez elég levegője és napja
legyen. Champagneban évente rendszerint
szszontó millió palack pezsgőt készítenek. Ez-
idén annyi a szőlő, hogy lesz harminczöt-
negyven millió palackkal. Bourdeauxból szin-
tén nagyon kedvezők a hírek. Az idő mintha
a bordeauxi bor tulajdonságait akarnász olgálni,
olyan már régóta: nagy a hőség s minden
harmadik napon egy kis nyári zivatar, hogy
ki ne száradhason a föld ártalmas féreg pedig
egyáltalán nincsen.

Terménytőzsde.

Budapest, július 28.	
B u z a tavaszra, bácskai	6.34
» tavaszra, északi	6.35
» szeptember-októberre, bácskai	6.71
» szept.-okt.-re északi	6.73
R o z s tavaszra bácskai	3.79
R o z s tavaszra, északi	3.81
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.41
» aug.-szept.re, északi	10.50
Bécs, július 28.	
B u z a tiszai	7.10—7.44
» bányási	6.95—7.30
» bácskai	6.90—7.30
» szokványúru őszre	6.69—6.71
B u z a szokványúru tavaszra	6.55—6.80
R o z s tiszavidéki	—
» szokványúru tavaszra	—
» szokványúru tavaszra	5.69—5.71
T e n g e r i magyar	4.20—4.30
Z a b, magyar kereskedelmi	6.60—6.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 28.	
Magyar aranyjárdék 4%	122.40
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	122.00
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
oprvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségy sorsjegy-kölcsön	153.00
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcson	139.50
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.58
Osztrák járadék aranyban	123.50
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	147.—
Osztrák magyar bankrészvény	975.—
Magyar hitelbank részvény	388.25
Osztrák hitelintézeti részvény	362.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	360.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	949.—
Német birodalmi márka	58.70
London vista	119.80

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Rendes helyárrakkal!

Uj, angol látványos színmű, dalokkal és táncokkal,
valóságos vízzel.

Szerdán, 1896. július 29-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

Ö t ö d s z ö r:

SÖTÉT TITOK.

(A D A R C S E C R E T.)

Énekes színmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

A darabhoz szükséges teljes színpad nagyságu vízme-
denczének fémmunkálatait készítette: **Balogh János**
bádogos mester.

A medencze előoldalához szükséges átlátszó üvegfal a
mannheimi tükör üveg gyárban készült.

Holnap, csütörtökön, 1896. július hó 30-án

R A N T Z A U K.

Színmű 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Törleszt. kölcsön

földbirtokokra.

10,000

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 30-60 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat föl. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által olalmányszerűleg ajánlva van.

1179—896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldöt bírósági végrehajtó ezen-
nel közzé teszi, hogy a brassói kir. járásbíróság
1893. évi 5422. sz. végzésével Copony Márton
felperes részére, Kutasi D. alperes ellen 243
frt 68 kr. követelés és jár. erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefog-
lalt 1063 frtra becsült ingóságokra a nagyvá-
rad-városi kir. járásbíróság 4914—96. számú
végzésével az árverés elrendeltetvén, annak
128 frt 68 kr tőke és járuléka erejéig felül-
foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben
azok törvényes zálogjogot nyertek volna alpe-
res lakásán Fő-utca 400. sz. a. leendő meg-
tartására határidőül **1896. évi július hó 30.**
napján d. u. 3 órája tüzetik ki, a mikor a
bíróilag lefoglalt bolt-berendezés, 1 kassza,
könyv, papír és írószerűk s egyéb ingóságok
a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett,
szükség esetén becsáron alul is el fognak
adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárvere-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató kö-
vetelését megelőző kielégítettséghez tartanak jog-
got, amennyiben részükre foglalás korában esz-
köztetett volna és ez a végrehajtási jegyző-
könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket
az árverés megkezdéseig alóírt kiküldöttnél
vagy írásban beadni, vagy pedig szóval beje-
lenten tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a
bíróóság tábláján kifüggesztését követő naptól
számittatik.

Kelt Nagyváradon, 1896. június 29.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

NAGYVÁRAD-SZÖLLÖSI GÖZSÖRGYÁR

forgalom megnyitási jelentése.

Van szerencsénk tudatni, hogy a **Nagyvárad mellett fekvő Pecze-Szöllösön** ujonnan épült

SÖRFŐZDÉNKBEN

a forgalom folyó évi **augusztus hó 2-án megkezdődik**, a mikor is a kiváló minőségű, megfelelő erősen főzött és kitünően érlelt

MÁRCZIUSI és LÁSZLÓ SÖRT

áruba bocsátjuk.

Megrendelések úgy hordók, mint palaczkokban (ládánként 50 palaczkjával) közvetlenül gyárunkból, vagy esetleg Nagyváradon a Nagy-piacz-téri Kereskedelmi Palotában levő városi irodánk útján, haladéktalanul pontosan eszközöltetnek. Nagyvárad városában házhoz szállítva.

Kérve a mielőbbi és minél számosabb szives megbízásokat,

maradtunk kiváló tisztelettel

145 8-15

Nagyvárad-Szöllösi Gözsörgyár.

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apácza-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSEK KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktára. * * * * *

Kitünő minőségű, czégünkkel ellátott aczéltollak.